

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 26ης Ιουνίου 1991

για τη θέσπιση προγράμματος ειδικών μέτρων λόγω του απομακρυσμένου και νησιωτικού χαρακτήρα της Μαδέρας και των Αζορών (Pseima)

(91/315/ΕΟΚ)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, και ιδίως τα άρθρα 43, 113 και 235,

την πράξη προσχώρησης της Ισπανίας και της Πορτογαλίας, και ιδίως το άρθρο 234 παράγραφος 3,

την πρόταση της Επιτροπής⁽¹⁾,τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου⁽²⁾,τη γνώμη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής⁽³⁾,

Εκτιμώντας:

ότι οι αυτόνομες πορτογαλικές περιφέρειες των Αζορών και της Μαδέρας έχουν ενταχθεί, από πολιτικής και οικονομικής πλευράς, στην Κοινότητα δυνάμει της πράξης προσχώρησης στην οποία αναγνωρίζονται ορισμένες από τις ιδιομορφίες τους με τη δυνατότητα πρόβλεψης ειδικών παρεκκλίσεων κατά την εφαρμογή των κοινών πολιτικών·

ότι τα κράτη μέλη, σε κοινή τους δήλωση η οποία παρατίθεται υπό μορφήν παραρτήματος στην πράξη προσχώρησης, κάλεσαν τα κοινοτικά όργανα να αποδώσουν ιδιαίτερη προσοχή στις πολιτικές ανάπτυξης των δύο αρχιπελάγων «σκοπός των οποίων είναι να υπερπηδήσουν τα μειονεκτήματα των περιφερειών αυτών που προκύπτουν από τη γεωγραφική τους θέση, απομακρυσμένη από την ευρωπαϊκή ήπειρο, την ιδιαίτερη ορογραφία τους, τη σοβαρή ανεπάρκεια έργων υποδομής και την οικονομική τους καθυστέρηση»·

ότι το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο ψήφισμα που εξέδωσε στις 14 Απριλίου 1989 σχετικά με τα κοινοτικά προγράμματα υπέρ των αυτόνομων πορτογαλικών περιφερειών⁽⁴⁾, έκρινε ότι ο απομακρυσμένος και νησιωτικός χαρακτήρας των Αζορών και της Μαδέρας δικαιολογεί μια ειδική μεταχείριση από την Κοινότητα·

ότι οι Αζόρες και η Μαδέρα παρουσιάζουν σημαντική διαρθρωτική καθυστέρηση την οποία επιτείνουν πολλά φαινόμενα (νησιωτικός και απομακρυσμένος χαρακτήρας, μικρή

γεωγραφική έκταση, προβληματική μορφολογία του εδάφους και ιδιόμορφο κλίμα) των οποίων η εμμονή και η σώρευση επηρεάζουν αρνητικά την οικονομική και κοινωνική τους ανάπτυξη, έτσι ώστε τα δύο αυτά αρχιπελάγη να συγκαταλέγονται μεταξύ των πλέον μειονεκτουσών περιφερειών της Κοινότητας· ότι η ύπαρξη των φαινομένων αυτών καθιστά απαραίτητη την ενίσχυση της υποστήριξης της Κοινότητας ώστε να διασφαλιστεί η πλήρης συμμετοχή των Αζορών και της Μαδέρας στη δυναμική της εσωτερικής αγοράς· ότι η κοινοτική αυτή στήριξη υλοποιείται με τις παρεμβάσεις των αναμορφωμένων διαρθρωτικών ταμείων στο πλαίσιο της προτεραιότητας που αποδίδεται στις λεγόμενες περιφέρειες του στόχου αριθ. 1 αλλά ότι πρέπει επίσης να ληφθούν υπόψη παράλληλα και με συμπληρωματικό τρόπο, οι δυσχέρειες που αντιμετωπίζουν οι Αζόρες και η Μαδέρα κατά την εφαρμογή των κοινών πολιτικών, ακολουθώντας την κοινοτική προσέγγιση όσον αφορά τις απομακρυσμένες περιφέρειες, πρώτη εκδήλωση της οποίας ήταν η έγκριση και η εφαρμογή του προγράμματος Poseidon για τα γαλλικά υπερπόντια διαμερίσματα·

ότι, για να ληφθούν υπόψη οι ειδικές δυσχέρειες που αντιμετωπίζουν οι Αζόρες και η Μαδέρα κατά την εφαρμογή των κοινών πολιτικών, χρειάζεται μια σφαιρική και πολυτομεακή προσέγγιση· ότι, για το λόγο αυτό, κρίνεται σκόπιμη η ανάληψη συντονισμένων πρωτοβουλιών στο πλαίσιο ενός συνολικού προγράμματος δράσης, το οποίο θα περιλαμβάνει νομοθετικά μέτρα και την ανάληψη χρηματοδοτικών υποχρεώσεων·

ότι η εφαρμογή του προγράμματος αυτού θα γίνει με την έκδοση, από το Συμβούλιο ή την Επιτροπή, ανάλογα με την περίπτωση, των απαραίτητων νομικών πράξεων πριν τις 31 Δεκεμβρίου 1992· ότι η εφαρμογή ορισμένων στοιχείων του προγράμματος αυτού θα μπορεί να συνεχισθεί και μετά την ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς όσον αφορά τις δυσχέρειες διαρκούς χαρακτήρα που χαρακτηρίζουν τις Αζόρες και τη Μαδέρα·

ότι το πρόγραμμα αυτό πρέπει να στηρίζεται στην αρχή ότι οι Αζόρες και η Μαδέρα ανήκουν μεν στην Κοινότητα, αναγνωρίζεται όμως η πραγματικότητα των δύο περιφερειών η οποία συνδέεται με την ιδιάζουσα γεωγραφική τους θέση·

ότι τα μέτρα που προβλέπονται στα πλαίσια του προγράμματος αυτού πρέπει να επιτρέπουν να ληφθούν υπόψη οι ιδιομορφίες και οι δυσχέρειες των Αζορών και της Μαδέρας χωρίς να θίγουν την ακεραιότητα και τη συνεκτικότητα της

(¹) ΕΕ αριθ. C 81 της 26. 3. 1991, σ. 8.

(²) ΕΕ αριθ. C 158 της 17. 6. 1991.

(³) Γνώμη που διατυπώθηκε στις 30 Μαΐου 1991 (δεν έχει ακόμα δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα).

(⁴) ΕΕ αριθ. C 120 της 16. 5. 1989, σ. 321.

κοινοτικής έννομης τάξης· ότι, για το λόγο αυτό, οι οικονομικές επιπτώσεις των ειδικών μέτρων πρέπει να περιοριστούν στο έδαφος των Αζορών και της Μαδέρας χωρίς να επηρεάσουν άμεσα τη λειτουργία της κοινής αγοράς·

ότι οι κοινοτικές πολιτικές περιλαμβάνουν ήδη μεγάλο αριθμό μέσων και προγραμμάτων που μπορούν να συμβάλουν στην αντιμετώπιση ορισμένων ειδικών προβλημάτων και δυσχερειών που αντιμετωπίζουν οι Αζόρες και η Μαδέρα, ιδίως στον τομέα της αλιείας, της ενέργειας, του περιβάλλοντος, της βιοτεχνίας, ή της έρευνας και ανάπτυξης· ότι πρέπει να καταβληθούν προσπάθειες προκειμένου να διασφαλισθεί η βέλτιστη χρησιμοποίηση αυτών των μέσων και προγραμμάτων στις Αζόρες και τη Μαδέρα, ιδίως με τη διευκόλυνση της διάδοσής τους στις απομακρυσμένες αυτές περιφέρειες και με τη θέσπιση των κατάλληλων μέτρων τεχνικής βοήθειας·

ότι η κοινοτική νομοθεσία πρέπει να λάβει υπόψη της τις ιδιομορφίες των Αζορών και της Μαδέρας και να προάγει την οικονομική και κοινωνική τους ανάπτυξη, ιδίως στους τομείς στους οποίους είναι περισσότερο αισθητή η ευαισθησία των νησιωτικών περιοχών, όπως στον τομέα των μεταφορών, της αλιείας, στο φορολογικό και κοινωνικό τομέα, στον τομέα της έρευνας και της ανάπτυξης, ή στον τομέα της προστασίας του περιβάλλοντος, δεδομένου μάλιστα ότι οι Αζόρες και η Μαδέρα εκτίθενται σε μεγάλο βαθμό στον κίνδυνο οικολογικών ή φυσικών καταστροφών·

ότι, στο φορολογικό τομέα, για να ληφθούν υπόψη οι ιδιομορφίες των Αζορών και της Μαδέρας, πρέπει να αναγνωριστεί μία ιδιαίτερη έμμεση φορολογία στις δύο αυτές περιφέρειες, η οποία θα συμβιβάζεται με τους κανόνες της συνθήκης και θα συμβάλει στην οικονομική και κοινωνική ανάπτυξή τους·

ότι είναι σημαντικό να υπάρχουν διαθέσιμα, στο πλαίσιο των κατευθύνσεων της κοινής πολιτικής μεταφορών τακτικά μεταφορικά μέσα με το χαμηλότερο δυνατό κόστος, ώστε να αντισταθμιστούν τα εμπόδια που δημιουργούνται λόγω του απομακρυσμένου και νησιωτικού χαρακτήρα· ότι οι αεροπορικές μεταφορές αποτελούν μέσο περιφερειακής ανάπτυξης και ότι πρέπει να αναζητηθούν, ιδίως στο πλαίσιο της εταιρικής σχέσης, οι πλέον κατάλληλες λύσεις για μια όσο το δυνατόν μεγαλύτερη φιλελευθεροποίηση·

ότι η ιδιαίτερη γεωγραφική θέση των Αζορών και της Μαδέρας σε σχέση με τις πηγές εφοδιασμού πρώτων υλών που χρησιμοποιούνται σε ορισμένους βιομηχανικούς κλάδους παραγωγής ειδών διατροφής, απαραίτητων για την κάλυψη των αναγκών της τρέχουσας κατανάλωσης ή για τον μεταποιητικό τομέα του αρχιπελάγους, επιβάλλει στις περιοχές αυτές έξοδα, τα οποία θέτουν τους τομείς αυτούς σε ιδιαίτερα μειονεκτική μοίρα· ότι, για το λόγο αυτό, πρέπει να προβλεφθεί ένα ειδικό καθεστώς εφοδιασμού με τα εν λόγω προϊόντα εντός των ορίων των αναγκών της αγοράς των δύο αρχιπελάγων και λαμβανομένων υπόψη των τοπικών παραγωγών και των παραδοσιακών εμπορικών ρευμάτων·

ότι η μεγάλη απόσταση που χωρίζει τις Αζόρες και τη Μαδέρα από τις πηγές εφοδιασμού διύλισμένων προϊόντων πετρελαίου, σε συνδυασμό με τη μεγάλη εξάρτηση του ενεργειακού εφοδιασμού τους όσον αφορά τα προϊόντα αυτά και τον κατακερματισμό της αγοράς τους, επιβάλλει στις περιφέρειες αυτές σημαντικό πρόσθετο κόστος εφοδιασμού

σε σχέση με τις ηπειρωτικές περιοχές της Πορτογαλίας· ότι το πρόσθετο αυτό κόστος επιβαρύνει τους περιφερειακούς προϋπολογισμούς, πράγμα που περιορίζει ακόμη περισσότερο τα περιθώρια δράσης τους για την προώθηση της οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξής τους· ότι, για το λόγο αυτό, πρέπει να αντισταθμιστεί το κόστος αυτό με μια προσωρινή κοινοτική ενίσχυση για την εφαρμογή, από τις δύο ενδιαφερόμενες περιφέρειες, προγραμμάτων προώθησης των επενδύσεων για την ανάπτυξη των τοπικών και ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, προκειμένου να βελτιωθούν οι όροι προσφοράς και ζήτησης στον τομέα της ενέργειας στα νησιά αυτά·

ότι οι ελεύθερες ζώνες μπορούν να αποτελέσουν σημαντικό μέσο οικονομικής ανάπτυξης για τις νησιωτικές και απομακρυσμένες περιφέρειες των Αζορών και της Μαδέρας· ότι η λήψη μέτρων στον τελωνειακό τομέα μπορεί να είναι κατάλληλη όσον αφορά το καθεστώς που εφαρμόζεται στις ελεύθερες ζώνες των Αζορών και της Μαδέρας, λόγω της ιδιαίτερης γεωγραφικής τους θέσης·

ότι η εξάρτηση των Αζορών και της Μαδέρας από το εξωτερικό, σε σχέση με τις πηγές εφοδιασμού σε προϊόντα σιδήρου και χάλυβα, δικαιολογεί μια ιδιαίτερη φροντίδα προκειμένου να διατηρηθούν, στα δύο αρχιπελάγια, δίκαιες τιμές για τα σχετικά προϊόντα·

ότι, κατά την εφαρμογή της κοινής γεωργικής πολιτικής, πρέπει να ληφθούν υπόψη οι ειδικές συνθήκες που επικρατούν στις Αζόρες και τη Μαδέρα όσον αφορά την παραγωγή· ότι, για το λόγο αυτό, πρέπει να προβλεφθούν κατάλληλα μέτρα για τη στήριξη του τομέα της παραγωγής οπωροκηπευτικών καθώς και του τομέα των ανθέων και των ζώντων φυτών· ότι τα μέτρα αυτά θα συμβάλουν, ιδίως, στην ανάπτυξη της παραγωγής τροπικών προϊόντων· ότι, στο πλαίσιο αυτό, πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη σημασία στην παραγωγή μπανάνας στη Μαδέρα, λόγω της μεγάλης οικονομικής και κοινωνικής σημασίας που έχει για την περιοχή αυτή και λαμβάνοντας υπόψη τα θέματα που συνδέονται με την οικολογική ισορροπία και την ισορροπία του τοπίου στην περιφέρεια αυτή· ότι, δεδομένης της κεφαλαιώδους σημασίας του γαλακτοκομικού τομέα για την οικονομική δραστηριότητα των Αζορών και του αναντικατάστατου ρόλου του ως παράγοντα διατηρήσεως του οικονομικά ενεργού πληθυσμού στις Αζόρες, πρέπει επίσης να προβλεφθούν και άλλα μέτρα για την αγορά ή μέτρα διαρθρωτικού τύπου για τη στήριξη αυτής της παραδοσιακής παραγωγής·

ότι αποδεικνύεται αναγκαία η λήψη μέτρων στον τομέα της αλιείας, λαμβάνοντας υπόψη την οικονομική και κοινωνική σημασία του για τα δύο αρχιπελάγια·

ότι η μεγάλη κοινωνική σημασία της διατήρησης των βιοτεχνικών δραστηριοτήτων στις δύο περιφέρειες επιβάλλει τη λήψη ειδικών κοινοτικών μέτρων τα οποία θα συμπληρώνουν τα μέτρα που προβλέπονται ήδη στο κοινοτικό πλαίσιο στήριξης· ότι τα μέτρα αυτά πρέπει να αποβλέπουν στην προώθηση της επαγγελματικής εκπαίδευσης, της πρόσβασης και της χρησιμοποίησης των νέων τεχνολογιών καθώς και της πρόσβασης σε νέες αγορές·

ότι η εκπόνηση, η εφαρμογή, η παρακολούθηση και η αξιολόγηση των μέτρων που προβλέπονται στα πλαίσια του προγράμματος αυτού καθιστούν απαραίτητη την ανάπτυξη εταιρικής σχέσης μεταξύ της Επιτροπής και των αρμόδιων εθνικών και περιφερειακών αρχών· ότι η εταιρική αυτή

σχέση θα επιτρέψει να επιτευχθεί η συμπληρωματικότητα μεταξύ των μέτρων που προβλέπονται στα πλαίσια του προγράμματος και των μέτρων που εφαρμόζονται σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο.

ότι, κατά την κατάρτιση των μελλοντικών σχεδίων περιφερειακής ανάπτυξης, η Πορτογαλία και οι ενδιαφερόμενες περιφέρειες πρέπει να λάβουν υπόψη τους τα μέτρα και τις ενέργειες που προβλέπονται από το πρόγραμμα αυτό· ότι η Επιτροπή θα φροντίσει, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της, να διασφαλίσει τη συνεκτικότητα του προγράμματος αυτού με τις παρεμβάσεις των διαρθρωτικών ταμείων και των άλλων χρηματοδοτικών μέσων της Κοινότητας,

ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ:

Άρθρο 1

1. Θεσπίζεται πρόγραμμα δράσης για τη Μαδέρα και τις Αζόρες, (πρόγραμμα ειδικών μέτρων λόγω του απομακρυσμένου και νησιωτικού χαρακτήρα της Μαδέρας και των Αζορών), το οποίο καλείται του λοιπού πρόγραμμα «Poseima», όπως αυτό αναφέρεται στο παράρτημα. Το πρόγραμμα αυτό εφαρμόζεται στα νομοθετικά μέτρα και τις αναλήψεις χρηματοδοτικών υποχρεώσεων.

2. Στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων που του παραχωρεί η συνθήκη, το Συμβούλιο εκδίδει τις διατάξεις που είναι αναγκαίες για την εκτέλεση του προγράμματος και καλεί την

Επιτροπή να του υποβάλει, το συντομότερο δυνατό, σχετικές προτάσεις.

Άρθρο 2

Τα χρηματοδοτικά μέσα που θα επιτρέψουν την εφαρμογή των μέτρων σχετικά με τις γεωργικές διαρθρώσεις, την ενέργεια και τη βιοτεχνία, τα οποία προβλέπονται στα πλαίσια του προγράμματος, θα καθοριστούν στο πλαίσιο των ετήσιων διαδικασιών του προϋπολογισμού.

Άρθρο 3

Η παρούσα απόφαση αρχίζει να ισχύει την 1η Ιουλίου 1991.

Άρθρο 4

Η παρούσα απόφαση δημοσιεύεται στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*.

Λουξεμβούργο, 26 Ιουνίου 1991.

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

R. STEICHEN

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

**ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΙΔΙΚΩΝ ΜΕΤΡΩΝ ΛΟΓΩ ΤΟΥ ΑΠΟΜΑΚΡΥΣΜΕΝΟΥ ΚΑΙ ΝΗΣΙΩΤΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ
ΤΗΣ ΜΑΔΕΡΑΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΖΟΡΩΝ (POSEIMA)**

ΤΙΤΛΟΣ I

Γενικές αρχές

1. Το πρόγραμμα Poseima στηρίζεται σε δύο αρχές: στο ότι η Μαδέρα και οι Αζόρες ανήκουν στην Κοινότητα καθώς και στην αναγνώριση του περιφερειακού τους χαρακτήρα, ο οποίος διέπεται από τις ιδιομορφίες και τις ιδιαίτερες δυσχέρειες που αντιμετωπίζουν οι περιφέρειες αυτές σε σχέση με το σύνολο της Κοινότητας.
2. Η εφαρμογή των μέτρων και των ενεργειών που προβλέπονται στα πλαίσια του προγράμματος Poseima πραγματοποιείται, κατ' αρχήν, πριν τις 31 Δεκεμβρίου 1992, με την έκδοση από το Συμβούλιο ή την Επιτροπή, ανάλογα με την περίπτωση, των απαιτούμενων νομικών πράξεων, σύμφωνα με τις διατάξεις και τις διαδικασίες που προβλέπονται από τη συνθήκη.
- 3.1. Το πρόγραμμα Poseima υποστηρίζει την επίτευξη των γενικών στόχων της συνθήκης συμβάλλοντας στην επίτευξη των εξής ειδικών στόχων:
 - επίτευξη καλύτερης ενσωμάτωσης της Μαδέρας και των Αζόρων στην Κοινότητα με τον καθορισμό του κατάλληλου πλαισίου για την εφαρμογή των κοινών πολιτικών στις περιφέρειες αυτές.
 - πλήρη συμμετοχή των Αζόρων και της Μαδέρας στη δυναμική της εσωτερικής αγοράς με τη βέλτιστη χρησιμοποίηση των υφιστάμενων κοινοτικών νομοθετικών διατάξεων και μέσων.
 - συμβολή στην κάλυψη της καθυστέρησης των Αζόρων και της Μαδέρας στον οικονομικό και κοινωνικό τομέα, με τη χρηματοδότηση από την Κοινότητα των ειδικών μέτρων που προβλέπονται από το πρόγραμμα Poseima.
- 3.2. Κατά την κατάρτιση των μελλοντικών σχεδίων περιφερειακής ανάπτυξης η Πορτογαλία και οι ενδιαφερόμενες περιφέρειες λαμβάνουν υπόψη τους τα ειδικά μέτρα και τις ενέργειες που προβλέπονται από το πρόγραμμα Poseima. Η Επιτροπή φροντίζει, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της, να διασφαλίζει τη συνεκτικότητα των ενεργειών που αναλαμβάνονται στο πλαίσιο του προγράμματος Poseima με τις παρεμβάσεις των διαρθρωτικών ταμείων και των άλλων χρηματοδοτικών μέσων της Κοινότητας.
- 3.3. Η εκπόνηση, η εφαρμογή, η παρακολούθηση και η αξιολόγηση των ενεργειών και των μέτρων που προβλέπονται από το πρόγραμμα Poseima πραγματοποιούνται από την Επιτροπή και τις αρμόδιες εθνικές και περιφερειακές αρχές, στα πλαίσια της εταιρικής σχέσης. Μεταξύ των ενεργειών που προβλέπονται από το πρόγραμμα Poseima και των ενεργειών που αναλαμβάνονται σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο επιδιώκεται η μεγαλύτερη δυνατή συμπληρωματικότητα.
4. Τα μέτρα και οι ενέργειες που προβλέπονται από το πρόγραμμα Poseima θα επιτρέψουν να ληφθούν υπόψη οι ιδιομορφίες και οι δυσχέρειες που αντιμετωπίζουν οι Αζόρες και η Μαδέρα χωρίς να θιγεί η ακεραιότητα και η συνέπεια της κοινοτικής έννομης τάξης.

ΤΙΤΛΟΣ II

Βέλτιστη χρησιμοποίηση των υφιστάμενων πολιτικών και μέσων

5. Η Επιτροπή φροντίζει, από κοινού με την Πορτογαλία και τις δύο οικείες περιφέρειες, και στα πλαίσια της υπάρχουσας νομοθεσίας, να διασφαλίζει τη βέλτιστη χρησιμοποίηση των υφιστάμενων κοινοτικών μέσων και προγραμμάτων στις Αζόρες και τη Μαδέρα, διευκολύνοντας τη διάδοσή τους στις απομακρυσμένες αυτές περιφέρειες και θεσπίζοντας τα κατάλληλα μέτρα τεχνικής βοήθειας.

ΤΙΤΛΟΣ III

Εφαρμογή των κοινών πολιτικών στις Αζόρες και τη Μαδέρα

6. Οι οδηγίες ή τα άλλα μέτρα που θεσπίζονται με την προοπτική της εσωτερικής αγοράς και των άλλων κοινών πολιτικών πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τις ιδιομορφίες των Αζόρων και της Μαδέρας και να συμβάλλουν στην οικονομική και κοινωνική τους ανάπτυξη, ιδίως στους τομείς των μεταφορών, της αλιείας και της φορολογίας, στον κοινωνικό τομέα, στους τομείς της τεχνολογικής έρευνας και ανάπτυξης, με την επιφύλαξη του κοινοτικού προγράμματος-πλαίσιου στους τομείς αυτούς, καθώς και στον τομέα της προστασίας του περιβάλλοντος.
- 7.1. Η συνεκτίμηση των ιδιομορφιών των Αζόρων και της Μαδέρας στο πλαίσιο των νομοθετικών ρυθμίσεων της Κοινότητας στο φορολογικό τομέα θα επιτρέψει την αναγνώριση μιας ειδικής έμμεσης φορολογίας στις περιφέρειες αυτές, η οποία θα συμβιβάζεται με τους κανόνες της συνθήκης και θα συμβάλει στην οικονομική και κοινωνική τους ανάπτυξη.
- 7.2. Όσον αφορά το ΦΠΑ, η αναγνώριση αυτή προϋποθέτει τη διατήρηση στις Αζόρες και τη Μαδέρα ενός ειδικού καθεστώτος σύμφωνα με την πράξη προσχώρησης.
- 7.3. Όσον αφορά τους ειδικούς φόρους κατανάλωσης που επιβάλλονται στο βιομηχανοποιημένο καπνό, τα οινοπνευματώδη ποτά καθώς και τα προϊόντα πετρελαίου, η κατάλληλη διαρρύθμιση, μετά τις 31 Δεκεμβρίου 1992, πρέπει να ενταχθεί στο γενικό πλαίσιο των προτάσεων της Επιτροπής σχετικά με τους ειδικούς φόρους κατανάλωσης ώστε να ληφθούν υπόψη τα προβλήματα που δημιουργούνται λόγω του απομακρυσμένου χαρακτήρα των δύο περιφερειών.
8. Στα πλαίσια των κατευθύνσεων της κοινοτικής πολιτικής μεταφορών, η Κοινότητα και η Πορτογαλία, θέτουν σε εφαρμογή κάθε ενέργεια που θα επιτρέψει στις περισσότερες αεροπορικές εταιρείες της Κοινότητας, και ιδίως τις τοπικές, να εξυπηρετούν τις Αζόρες και τη Μαδέρα για το σκοπό της ανάπτυξής τους.

ΤΙΤΛΟΣ IV

Ειδικά μέτρα για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της ιδιόζουσας γεωγραφικής θέσης

9.1. Έξι μήνες το αργότερο μετά την ημερομηνία κατά την οποία η παρούσα απόφαση παράγει αποτελέσματα, το Συμβούλιο ή η Επιτροπή, ανάλογα με την περίπτωση, θεσπίζουν τις ενέργειες που προβλέπονται στα σημεία 9.2 έως 9.5 και αποδίδουν στην άμβλυνση των συνεπειών που έχει το πρόσθετο κόστος του εφοδιασμού με γεωργικά προϊόντα, το οποίο οφείλεται στον απομακρυσμένο και νησιωτικό χαρακτήρα των Αζόρων και της Μαδέρας.

9.2. Για τα γεωργικά προϊόντα που είναι απαραίτητα για την κατανάλωση και τη μεταποίηση στις δύο περιφέρειες, η κοινοτική δράση συνίσταται, εντός των πλαισίων των αναγκών της αγοράς των Αζόρων και της Μαδέρας, λαμβανομένων υπόψη των τοπικών παραγωγών και των παραδοσιακών εμπορικών ρευμάτων και φροντίζοντας να διατηρηθεί το μερίδιο του εφοδιασμού σε προϊόντα από την υπόλοιπη Κοινότητα:

- στην απαλλαγή των προϊόντων καταγωγής τρίτων χωρών από την εισφορά ή/και τους δασμούς και τα ποσά που προβλέπονται στο άρθρο 240 της πράξης προσχώρησης,
- στην προμήθεια κοινοτικών προϊόντων που έχουν δοθεί στην παρέμβαση ή που κυκλοφορούν στην αγορά της Κοινότητας, βάσει ισότιμων όρων και χωρίς την εφαρμογή των ποσών που προβλέπονται στο προαναφερόμενο άρθρο 240.

Η εφαρμογή του συστήματος αυτού θα στηρίζεται στις ακόλουθες αρχές:

- οι ποσότητες που αποτελούν αντικείμενο αυτού του συστήματος εφοδιασμού καθορίζονται ετησίως στα πλαίσια ισοζυγίων προβλέψεων,
- προκειμένου να έχουν τα μέτρα αυτά κάποιες επιπτώσεις στο κόστος της παραγωγής και στις τιμές κατανάλωσης, πρέπει να προβλεφθεί ένα σύστημα ελέγχου των επιπτώσεων αυτών μέχρι τον τελικό καταναλωτή,
- όσον αφορά τον εφοδιασμό των Αζόρων με ακατέργαστη ζάχαρη, το σύστημα εφαρμόζεται μέχρις ότου αναπτυχθεί η τοπική παραγωγή ζαχαροτεύτλων σε βαθμό που να μπορούν να ικανοποιηθούν οι ανάγκες της αγοράς των Αζόρων και με τρόπο ώστε ο συνολικός όγκος επεξεργασμένης ζάχαρης στις Αζόρες να μην υπερβαίνει τους 10 000 τόνους,
- όσον αφορά τον εφοδιασμό των Αζόρων και της Μαδέρας με σύνθετες ζωτροφές, το σύστημα εφαρμόζεται προσωρινά μέχρις ότου εκσυγχρονισθεί και αυξηθεί η ικανότητα της βιομηχανίας παραγωγής των ζωτροφών αυτών, εντός των ορίων των αναγκών της τοπικής αγοράς και λαμβανομένων υπόψη των ποσοτήτων που παράγονται σε τοπικό επίπεδο. Το μέτρο αυτό μπορεί να εφαρμοστεί επί τρεις περιόδους για τα προϊόντα που υπάγονται στους κωδικούς ΣΟ 2309 90 31, 2309 90 33, 2309 90 41, 2309 90 43, 2309 90 51 και 2309 90 53.

9.3. Προκειμένου να επιτευχθεί γενετική βελτίωση, είναι δυνατό να χορηγούνται ενισχύσεις στις Αζόρες για την αγορά ζώων αναπαραγωγής κοινοτικής καταγωγής.

9.4. Λαμβάνονται ειδικά μέτρα για την ανάπτυξη της κτηνοτροφίας στη Μαδέρα προκειμένου να ικανοποιηθούν οι ανάγκες της τοπικής αγοράς:

— ενισχύσεις για την αγορά ζώων αναπαραγωγής (βοοειδών, χοίρων, νεοσσών και αυγών προς εκκόλαψη) κοινοτικής καταγωγής,

— προσωρινή απαλλαγή από την εισφορά ή/και το δασμό για την αγορά βοοειδών προς πάχυνση καταγωγής τρίτων χωρών, εντός των ορίων προοδευτικά μειωνόμενων ποσοτήτων και μέχρις ότου αναπτυχθεί η τοπική παραγωγή χορηγείται ενίσχυση για τα προϊόντα που εισάγονται από την Κοινότητα προκειμένου να καταστεί δυνατή η πρόσβαση των προϊόντων αυτών με ισοδύναμους όρους. Η κατάσταση επανεξετάζεται έπειτα από τέσσερα χρόνια εφαρμογής του συστήματος αυτού.

9.5. Για την παρασκευή οίνων λικέρ στη Μαδέρα, εντός των ορίων των αναγκών παρασκευής των οίνων αυτών, προβλέπεται η χορήγηση ενίσχυσης για την αγορά από την Κοινότητα συμπυκνωμένου ανακαθαρισμένου γλεύκους σταφυλιών και μέχρις ότου ολοκληρωθεί μια μελέτη σκοπιμότητας σχετικά με την κατασκευή ενός οινοπνευματοποιείου οινοπνεύματος.

10.1. Στη διάρκεια του 1991 θα χορηγηθεί ειδική κοινοτική ενίσχυση για την αντιστάθμιση του επιπλέον κόστους εφοδιασμού των Αζόρων και της Μαδέρας με προϊόντα πετρελαίου, για τρία χρόνια, με τους όρους που προβλέπονται στα σημεία 10.2 έως 10.5

10.2. Το επιπλέον κόστος που θα αντισταθμιστεί με την κοινοτική ενίσχυση είναι το κόστος που οφείλεται στη θαλάσσια μεταφορά των προϊόντων πετρελαίου μεταξύ της ηπειρωτικής Ευρώπης και των κυριότερων αποθηκών στις Αζόρες και τη Μαδέρα, καθώς και μεταξύ των κυριότερων αυτών αποθηκών και των μικρότερων αποθηκών που ευρίσκονται στα υπόλοιπα νησιά των δύο αρχιπελάγων.

10.3. Ως έτος αναφοράς για τον υπολογισμό της κοινοτικής ενίσχυσης λαμβάνεται το 1989. Λαμβάνεται μόνο το κόστος της θαλάσσιας μεταφοράς, χωρίς τις δαπάνες αποθήκευσης και διανομής στα νησιά, υπολογίζοντας τις ποσότητες προϊόντων πετρελαίου που μεταφέρθηκαν πραγματικά στη διάρκεια του 1989, το μέσο κόστος μεταφοράς ανά κατηγορία προϊόντος το 1989 καθώς και τη μέση ισοτιμία Ecu/εσκούδο στη διάρκεια του ιδίου έτους.

10.4. Η ενίσχυση χορηγείται για μια περίοδο τριών ετών η οποία αρχίζει την 1η Ιανουαρίου 1991 και λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 1993. Στη διάρκεια των τριών αυτών ετών, η ετήσια κοινοτική ενίσχυση είναι σταθερή και ισούται προς το επιπλέον κόστος εφοδιασμού όπως ορίζεται ανωτέρω με βάση τα στοιχεία του έτους αναφοράς (1989). Στο τέλος της τριετούς αυτής περιόδου, η Επιτροπή θα προβεί στην αξιολόγηση αυτού του μέτρου και θα επανεξετάσει την κατάσταση.

10.5. Η κοινοτική ενίσχυση χορηγείται υπό τον όρο ότι οι δικαιούχες περιφέρειες διαθέτουν, στη διάρκεια της ίδιας περιόδου, τουλάχιστον 50 % του ποσού της κοινοτικής ενίσχυσης για προγράμματα προώθησης των επενδύσεων στον τομέα της εξοικονόμησης ενέργειας και της ανάπτυξης των τοπικών και ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, προκειμένου να βελτιωθούν οι συνθήκες προσφοράς και ζήτησης της ενέργειας στα νησιά αυτά. Οι περιφερειακές αρχές υποβάλλουν στην Επιτροπή μια ετήσια έκθεση η οποία θα της επιτρέπει να ελέγχει την τήρηση του όρου αυτού.

11. Οι εργασίες ενεργητικής τελειοποίησης που πραγματοποιούνται στις ελεύθερες ζώνες των Αζόρων και της Μαδέρας δεν υπόκεινται στους οικονομικούς όρους που προβλέπονται από το καθεστώς αυτό.

12. Η Επιτροπή, στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων της, φροντίζει να διατηρηθούν ικανοποιητικές τιμές για τον εφοδιασμό των Αζόρων και της Μαδέρας σε προϊόντα σιδήρου και χάλυβα.

ΤΙΤΛΟΣ V

Ειδικά μέτρα υπέρ της παραγωγής της Μαδέρας και των Αζωρών

13. Λαμβανομένης υπόψη της οικονομικής και κοινωνικής σημασίας που έχει η παραγωγή μπιρνάνας για τη Μαδέρα και του στόχου για την εξασφάλιση ικανοποιητικού βιοτικού επιπέδου στους παραγωγούς, η Επιτροπή αποφασίζει τις διαρθρωτικές παρεμβάσεις για τον τομέα αυτό χωρίς να αναμείνει τη θέσπιση κοινών κανόνων. Προκειμένου να βελτιωθούν οι όροι παραγωγής και ανταγωνισμού, οι παρεμβάσεις αυτές λαμβάνουν τη μορφή μέτρων όσον αφορά την έρευνα, τη συλλογή, την παρουσίαση και την επεξεργασία, τη μεταφορά, την αποθήκευση, την εμπορία και την προώθηση των πωλήσεων.
- 14.1. Το αργότερο έξι μήνες μετά την ημερομηνία κατά την οποία η παρούσα απόφαση παράγει αποτελέσματα, το Συμβούλιο ή η Επιτροπή, ανάλογα με την περίπτωση, θεσπίζουν τα μέτρα που αναφέρονται στα σημεία 14.2 έως 14.9.
- 14.2. Τα μέτρα σχετικά με τον τομέα των οπωροκηπευτικών καθώς και του τομέα των ανθέων και των ζωντών φυτών των Αζωρών και της Μαδέρας μπορούν να λάβουν τη μορφή:
- προσωρινής ενίσχυσης ανά εκτάριο για την κατάρτιση, από τους παραγωγούς και τις ενώσεις ή οργανώσεις παραγωγών, προγραμμάτων ανάλυσης πρωτοβουλιών με στόχο τη διαφοροποίηση της παραγωγής ή/και τη βελτίωση της ποιότητας των προϊόντων. Τα προγράμματα αυτά πρέπει να συμβάλουν ιδίως στην ανάπτυξη της παραγωγής τροπικών προϊόντων. Η ενίσχυση αυτή μπορεί να αυξάνεται στις περιπτώσεις που τα προγράμματα αυτά προβλέπουν, για την εφαρμογή τους, μέτρα τεχνικής βοήθειας,
 - ενίσχυσης για την εμπορία τροπικών προϊόντων των οποίων ο όγκος συναλλαγών δεν υπερβαίνει τους 3 000 τόνους για κάθε προϊόν και για καθεμία από τις δύο ενδιαφερόμενες περιφέρειες, στα πλαίσια συμβάσεων για την προώθηση των προϊόντων μεταξύ παραγωγών των δύο σκοπούμενων περιφερειών και επιχειρηματιών εγκατεστημένων σε άλλα μέρη της Κοινότητας,
 - χρηματοδότησης μιας οικονομικής μελέτης ανάλυσης και διερεύνησης στον τομέα των μεταποιημένων οπωροκηπευτικών, και ιδίως των τροπικών.
- 11.3. Άλλα μέτρα με σκοπό τη στήριξη της τοπικής παραγωγής της Μαδέρας μπορούν να λάβουν τη μορφή:
- ειδικής ενίσχυσης ανά εκτάριο για την καλλιέργεια πατάτας εντός του ορίου των σημερινών εκτάσεων,
 - όσον αφορά το ζαχαροκάλαμο:
 - ειδικής ενίσχυσης ανά εκτάριο η οποία χορηγείται στους παραγωγούς, τις ενώσεις ή τις οργανώσεις παραγωγών για την καλλιέργεια ζαχαροκάλαμου στο πλαίσιο ενός προγράμματος αναδιάρθρωσης που υποβάλλουν οι πορτογαλικές αρχές. Έπειτα από παρέλευση πέντε ετών η ενίσχυση αυτή χορηγείται μόνο στις ενώσεις ή οργανώσεις παραγωγών,
 - ενίσχυσης για την απευθείας μεταποίηση του ζαχαροκάλαμου σε σιρόπι ζάχαρης (Mel de cana) ή σε ρούμι γεωργικής προέλευσης, έναντι μιας ελάχιστης τιμής που καταβάλλεται στους παραγωγούς ζαχαροκάλαμου,

- ειδικής ενίσχυσης για τα σταφύλια που προορίζονται για την παραγωγή οίνων v.q.p.r.d., η οποία χορηγείται στους παραγωγούς, τις ενώσεις ή οργανώσεις παραγωγών, με την επιφύλαξη ενός κατάλληλου περιορισμού όσον αφορά την απόδοση ανά εκτάριο. Οι ποσότητες που παραδίδονται για απόσταξη δεν λαμβάνονται υπόψη. Έπειτα από παρέλευση πέντε ετών η ενίσχυση αυτή χορηγείται μόνο στις ενώσεις ή οργανώσεις παραγωγών,
 - ειδικής ενίσχυσης για τη στήριξη των προϊόντων της παραδοσιακής κτηνοτροφίας στη Μαδέρα, τα οποία προορίζονται για κατανάλωση εντός της περιφέρειας (νωπό γάλα και νωπό κρέας).
- 14.4. Άλλα μέτρα με σκοπό τη στήριξη της τοπικής παραγωγής των Αζωρών μπορούν να λάβουν τη μορφή:
- όσον αφορά τα ζαχαρότευτλα:
 - μιας κατ' αποκοπήν ενίσχυσης ανά εκτάριο για την ανάπτυξη της τοπικής παραγωγής η οποία όμως δεν πρέπει να υπερβαίνει τον όγκο που ισοδυναμεί με την παραγωγή 10 000 τόνων ζάχαρης,
 - ειδικής ενίσχυσης για τη μεταποίηση λευκής ζάχαρης από ζαχαρότευτλα που παράγονται στην περιφέρεια, προκειμένου να σταθεροποιηθεί το κόστος εφοδιασμού,
 - ειδικών ενισχύσεων ανά καλλιεργήσιμο εκτάριο για τον πατατόσπορο με ανώτατο όριο τα 200 εκτάρια, και για το κичώριο, με ανώτατο όριο τα 400 εκτάρια,
 - ειδικής ενίσχυσης για τη συλλογή του καπνού, για την παραδοσιακή τοπική παραγωγή φύλλων καπνού και εντός του ορίου των ανώτατων εγγυημένων ποσοτήτων,
 - προσωρινής ενίσχυσης ανά εκτάριο για την αμπελοκαλλιέργεια με σκοπό την παραγωγή οίνων v.q.p.r.d., η οποία θα χορηγείται στους παραγωγούς, στις ενώσεις ή οργανώσεις παραγωγών, αναμένοντας τα αποτελέσματα της αναδιάρθρωσης και εντός των ορίων μιας έκτασης 1 700 εκταρίων,
 - ειδικής ενίσχυσης για τη διατήρηση των παραδοσιακών οικονομικών δραστηριοτήτων στο γαλακτοκομικό τομέα,
 - ειδικής συμπληρωματικής ενίσχυσης για την πάχυνση χονδρών αρρένων βοοειδών, εντός των ορίων της παραδοσιακής παραγωγής.

14.5. Όσον αφορά τον κτηνιατρικό τομέα και τον τομέα της φυτοπροστασίας, λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα προκειμένου να επεκταθεί η προστασία της Μαδέρας και των Αζωρών από ορισμένες ασθένειες και επιβλαβείς οργανισμούς που δεν έχουν ληφθεί ακόμα υπόψη. Η Κοινότητα μπορεί να συμβάλει στη χρηματοδότηση προγραμμάτων για την καταπολέμηση ή την εξάλειψή τους.

14.6. Προκειμένου να βελτιωθεί η ποιότητα των γεωργικών και, ενδεχομένως, των αλιευτικών προϊόντων της Μαδέρας και των Αζωρών και για να προωθηθεί η εμπορία τους, η Κοινότητα μπορεί να χρηματοδοτεί τη δημιουργία ενός γραφικού συμβόλου και την προώθησή του για καθεμία από τις περιφέρειες αυτές.

14.7. Με βάση αιτιολογημένα αιτήματα των πορτογαλικών αρχών είναι δυνατό να επιτρέπονται κατ' εξαίρεση παρεκκλίσεις από τις διατάξεις που περιορίζουν ή εμποδίζουν τη χορήγηση ορισμένων ενισχύσεων διαρθρωτικού χαρακτήρα, για να ληφθούν υπόψη οι ιδιομορφίες της γεωργίας των Αζωρών και της Μαδέρας, λαμβανομένων υπόψη των μέτρων που έχουν ήδη εγκριθεί υπέρ της Πορτογαλίας.

14.8. Νέες διαρθρωτικές παρεμβάσεις μπορούν να προβλέπονται στο πλαίσιο των προγραμμάτων που θα υποβάλουν οι πορτογαλικές αρχές, και συγκεκριμένα:

α) όσον αφορά τη Μαδέρα:

- ενισχύσεις για την βελτίωση και τη διαφοροποίηση των παραγωγών καθών και για τη βελτίωση της ποιότητας των προϊόντων, ιδίως στον αμπελοοινικό τομέα, στον τομέα των οπωροκηπευτικών, των φυτών και των ανθέων, της κτηνοτροφίας, καθώς και στο δασικό και αλιευτικό τομέα.

β) υπέρ των Αζορών:

- ενισχύσεις για τη βελτίωση και τη διαφοροποίηση των παραγωγών καθώς και για τη βελτίωση της ποιότητας των προϊόντων, ιδίως στο γαλακτοκομικό και τον κτηνοτροφικό τομέα, τον τομέα των οπωροκηπευτικών, των φυτών και ανθέων, τον αμπελοοινικό καθώς και το δασοκομικό και αλιευτικό τομέα,
- ενίσχυση προκειμένου να ληφθεί υπόψη το επιπλέον κόστος των επενδύσεων στο γεωργικό τομέα το οποίο οφείλεται στην προστασία από τους κινδύνους φυσικών καταστροφών, καθώς και ενίσχυση, όσον αφορά την παραγωγή προϊόντων διαφοροποίησης, για τη δημιουργία ενός ταμείου αλληλεγγύης με στόχο την ανασυγκρότηση του παραγωγικού δυναμικού που υφίσταται ζημιές από τις φυσικές καταστροφές.

14.9. Εκτός από την ειδική μελέτη που αναφέρεται στο σημείο 14.2, και μετά από αίτηση των πορτογαλικών αρχών, πραγματοποιούνται μελέτες στο γεωργικό τομέα και ιδίως για τον οίνο Μαδέρας και για τον αλιευτικό τομέα. Όσον αφορά τον αλιευτικό τομέα, η μελέτη πραγματοποιείται δυνάμει του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 4028/86⁽¹⁾, όπως τροποποιήθηκε τελευταία από τους κανονισμούς (ΕΟΚ) αριθ. 3944/90⁽²⁾ και (ΕΟΚ) αριθ. 4042/89⁽³⁾.

15. Για τα αλιευτικά προϊόντα των Αζορών διαμορφώνεται ένα καθεστώς ενισχύσεων για χρονικό διάστημα πέντε ετών από της ημερομηνίας αναγνώρισής τους, υπέρ των οργανώσεων παραγωγών που θα δημιουργηθούν εντός πενταετίας από την έναρξη ισχύος του προγράμματος Poseima.

16.1. Μια κοινοτική δράση θα αναληφθεί υπέρ των βιοτεχνικών επιχειρήσεων των Αζορών και της Μαδέρας στους τομείς της επαγγελματικής εκπαίδευσης, της πρόσβασης και της χρησιμοποίησης των νέων τεχνολογιών καθώς και της πρόσβασης στις νέες αγορές.

16.2. Η επιλογή των σχεδίων πρέπει να γίνεται στο πλαίσιο της εταιρικής σχέσης, σε στενή συνεργασία με τις αρμόδιες περιφερειακές και τοπικές αρχές και σε συντονισμό με τις ενέργειες που διεξάγονται στις δύο αυτές περιφέρειες εντός του κοινοτικού πλαισίου στήριξης και των κοινοτικών πρωτοβουλιών καθώς και με τις ενέργειες της Επιτροπής σε άλλες περιφέρειες της Κοινότητας.

16.3. Η Επιτροπή και η Πορτογαλία αναλαμβάνουν κάθε ενέργεια που είναι δυνατό να συμβάλει στην βελτίωση της διάδοσης και της πρόσβασης στα υφιστάμενα προγράμματα και δίκτυα στο πλαίσιο της επιχειρηματικής πολιτικής που ασκεί η Κοινότητα προκειμένου να βελτιωθεί η παραγωγικότητα των βιοτεχνικών δραστηριοτήτων των Αζορών και της Μαδέρας και να αυξηθούν οι δυνατότητες διάθεσης των προϊόντων τους στην αγορά της Κοινότητας.

ΤΙΤΛΟΣ VI

Τελική διάταξη

17. Η Επιτροπή υποβάλλει ετήσια έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο σχετικά με την πρόοδο που σημειώνεται κατά την εφαρμογή του προγράμματος POSEIMA και προτείνει, ενδεχομένως, τα μέτρα προσαρμογής που κρίνονται αναγκαία για την επίτευξη των στόχων του τίτλου I.

⁽¹⁾ ΕΕ αριθ. L 376 της 31. 12. 1986, σ. 7.

⁽²⁾ ΕΕ αριθ. L 380 της 31. 12. 1990, σ. 1.

⁽³⁾ ΕΕ αριθ. L 388 της 30. 12. 1989, σ. 1.